

Asia: OM 6/41/2016

Summaaristen riita-asioiden keskittäminen

1. Yleistä

Kannatatteko yleisellä tasolla mietinnössä ehdotettuja muutoksia?

Lakimiesliitto ei kannata yleisellä tasolla mietinnössä esitettyjä muutoksia. Esitykset sähköisen asiointin lisäämiseksi ja sähköistä tiedoksiantoa koskevien säännösten muuttamiseksi ovat hyvin perusteltuja ja kannatettavia. Lakimiesliitto ei tue summaaristen riita-asioiden keskittämistä koskevaa ehdotusta.

2. Summaaristen riita-asioiden keskittäminen

Tuetteko summaaristen riita-asioiden keskittämistä koskevaa ehdotusta?

Työryhmä esittää, että summaaristen riita-asioiden käsittely keskitetään Ahvenanmaan, Itä-Uudenmaan, Kainuun, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson, Oulun, Pirkanmaan ja Pohjanmaan käräjäoikeuksiin. Lakimiesliitto ei pidä esitystä kannatettavana.

Lakimiesliitto katsoo, että keskittämisellä ei todennäköisesti saavuteta tehokkuushyötyjä, koska summaaristen asioiden käsittelyssä ei tarvita syvällistä erityisosaamista. Lisäksi täytyy huomioida, että henkilöstön toiminnan ja organisaation muutoksiin liittyy aina kitkavaiheita, jolloin tehokkuus on heikompa. Kiinnittämällä erityistä huomiota tuomioistuinlaitoksen ammattitaitoiseen johtamiseen ja sen kehittämiseen, voidaan tuomioistuinten välisiä käsittelyaika- ja tehokkuuseroja vähentää nykyisestä.

Keskittämisen toteuttaminen esitetyllä tavalla ei olisi ongelmaton, etenkin jos summaariset asiat riitautuvat. Esitetyn OK 10:20 §:n mukaan ”Jos 17 a §:n perusteella toimivaltainen käräjäoikeus ei hyväksy kannetta yksipuolisella tai myöntämisen perusteella annetulla tuomiolla ja käräjäoikeus ei ole muulla perusteella toimivaltainen tutkimaan asiaa, asia on siirrettävä käsiteltäväksi toimivaltaiseen käräjäoikeuteen siten kuin 22 §:ssä säädetään. Asianosaisten suostumuksella asia voidaan jättää siirtämättä.” Esityksen yksityiskohtaisista perusteluista käy ilmi, että käräjäoikeus tulee toimivaltaiseksi käsittelemään siellä vireille pantua oikeudenkäymiskaaren 10 luvun 1-10 §:ssä tarkoitettua asiaa, vaikka se ei olisikaan toimivaltainen lain tai oikeuspaikkasopimuksen perusteella, jos asianosainen ei tee väitettä käräjäoikeuden puuttuvasta toimivallasta käyttäessään asiassa ensi kertaa puhevaltaa. Jos vastaaja vastaa summaarisessa haastehakemuksessa esitettyyn vaatimukseen kiistämättä tuomioistuimen toimivaltaa, hänen voidaan katsoneen hyväksyneen tuomioistuimen

toimivallan. Vastaajilla ei välttämättä ole puhevaltaa käyttäessään ymmärrystä kiistaa summaarista asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimivaltaa, vaikka vastaajalle voisi olla edullista saada asia käsitellyksi muutoin toimivaltaiseen käräjäoikeuteen. Esitys heikentäisi vastaajan oikeusturvaa.

3. Sähköinen asiointi

Tuetteko ehdotusta sähköisen asioinnin lisäämiseksi?

Lakimiesliitto tukee pääsääntöisesti esitystä sähköisen asioinnin lisäämiseksi. Sähköinen asiointi tehostaa toimintaa, eikä sen käyttöön liity oikeusturvaongelmia. Esitys on sähköisen asioinnin osalta hyvin perusteltu.

4. Sähköinen tiedoksianto

Puollatteko ehdotusta muuttaa sähköistä tiedoksiantoa koskevia säännöksiä mietinnössä esitetyllä tavalla?

Lakimiesliitto kannattaa ehdotusta muuttaa sähköistä tiedoksiantoa koskevia säännöksiä mietinnössä esitetyllä tavalla ja on tyytyväinen siitä, että esityksessä on huomioitu aiempi lausuntopalaute.

5. Muuta

Muita huomioita?

Keskittämislle ei ole annettu lainkaan merkitystä esityksen taloudellisia vaikutuksia käsittelevissä tehokkuushyötylaskelmissa. Keskittämisen ainoa esiin tuotu peruste on saavutettujen tehokkuushyötyjen ulosmittaus henkilöstövähennysten muodossa. Lakimiesliitto katsoo, että saavutetut tehokkuushyödyt tulee ohjata leikkausten sijasta oikeusturvaan.

Blåfield Eero
Suomen Lakimiesliitto – Finlands Juristförbund ry